

Høns og hurtige hunde

*Agerhønsjagt skal opleves i selskab stilrene og effektive hunde.
her er det næstbedste ikke godt nok.*

Vi ville på hønsjagt. Det vil vi nu hvert år, uanset det måske ikke er moderne, og hønsbestanden er i tilbagegang. Vi råder over et terræn i det midtjyske, hvor der arbejdes med terrænpleje og ud-sætning, så alle muligheder for en god jagtdag er til stede. Vi har tidligere haft mange gode oplevelser og dejlige jagtdage på terrænet i selskab med mange dygtige hunde. Når denne jagt blev noget helt specielt, var det, fordi den kom til at foregå med tre gordon settere oven i købet tre kuldsøskene, som ud over at gøre sig gældende i toppen af hundesporten også var effektive jagthunde.

Vi har fået lov til at "låne" nogle gode terræner midt i Jylland. Låne skal forstås på den måde, at ejerne, som selv er ivrige jægere, ikke rigtig har den fornødne tid til at drive agerhønsjagten. Derfor er jeg kommet i den heldige situation, at jeg har kunnet anvende de pågældende arealer til at træne hunde på. Samtidig har lodsejerne interesseret sig for at gøre markerne mere tillokkende for agerhøns i det håb, at det kombineret med de udsætninger, jeg foretager, kunne give en fast bestand. Derfor er jagten også et led i hundetræningen. De hundeejere, som kommer, er alle hundesportsfolk, og jagten bruges som en fortræning til brugsprøver og efterårsvinderklasser. Parolen er klar. Der skydes kun fugl efter ordentlig situation. Der skal være stand og rimelig ro i opflugt og skud. Ikke noget med at skyde efter stødninger eller på opfløj i almindelighed. Af samme årsag skyder vi også kun en lille del af de høns, som er på terrænet. Det er ikke mængden, det drejer sig om, men kvalite-ten.

Sådan var det også den morgen, da vi mødtes i regndisen. Det var naturligvis ikke den bedste op-takt, men der var lovet opklaring, så vi var alle fortrøstningsfulde, og vi vil i dette tilfælde sige Thomas og Bertel uden hunde samt Kristian, Ulrik og undertegnede med de tre kuldsøskene, gordon setterne Ami, Applaus og Abelone (i daglig tale Abba).

Stub og kartofler veksler med hede og brak, så de store åbne arealer med lidt hegn og små plantninger giver ideelle forhold til hønsjagt. På grund af vejret valgte vi at starte på stubben. Kartoflerne var endnu for våde til at fuglene frivilligt opholdt sig i dem.

Ami og Applaus startede, Abba måtte gå hinter og pænt se på. Bertel og Thomas fulgte efter. Det er rart at have nogle med, som kun skal koncentrere sig om at skyde og ikke samtidig skal forsøge at holde styr på en hund, der måske er ved at koge over af ivrighed.

Der er desværre ikke så mange, som længere har muligheden for at opleve rigtig agerhønsjagt. Der er ikke den agerhønsbestand, som var i de såkaldte gode gamle dage. Jægerne er flyttet fra marken til skoven, og deres valg af hunde går mere og mere i retning af ikke stående. Nye jægere lærer meget lidt om jagten i det åbne landskab, så forståeligt nok, at mange vil spørge: Hvorfor holde fast i den nostalgi og ro i opflugt og skud, når man nemt på kortere tid kunne skyde mange flere høns, hvis det var det, man ville.

Det fascinerende ved agerhønsjagten er først og fremmest hundenes arbejde. De to sorte settere søgte ivrigt over stubmarken. Intensiteten lyste ud af dem. De arbejdede hårdt. De ville finde fugl. Instinkterne bød dem at jage, og dressur og træning havde lært dem at jage for deres mennesker. Vildskaben var bragt under kontrol. Det var også smukt at se på hundene. De var elegante, de havde stil, som man siger, med lang, flad galop, højt båret hoved og svip i halen. Har man sans for denne dimension af jagten og synes det er noget væsentlig, må man nødvendigvis drive jagten med pointe-re og settere.

Måske fandt de snart i fugl de to sorte, og så ville man opleve hunden, som snurrer eller kaster sig rundt for at stivne som ramt af lynet. Der er mange hunde, som kan stå for fugl, men der er kun de bedste, som tager stand på en måde, så hjertet ryger helt op i halsen på jægeren. Hunden er opslugt af det ene fært, fært af hønsfugl, og hele kroppen er som en spændt stålfjeder, der venter på at blive sluppet fri. Den anden hund vil øjeblikkeligt sekundere på synet at sin stående makker, og jægerne kan på vej op til hunden, som har fuglene, nyde dette smukke syn af to dybt koncentrerede hunde midt i september-solskinnet.

Når jægerne er klar kommer ordren til hunden om at rejse fuglene, og ligger de lige for ryger den frem, og flokken tager kaglene og baskende til vingerne i et brus, som mange gange har lammet jægeren i nogle øjeblikke, hvilket nu ikke gør noget, for det får hønsene til at komme tilpas langt ud for optimal skudafgivelse. Midt i bruset og virakken sætter hunden sig og afventer nærmere besked. – Apport! Og så går det af sted efter en eller flere fugle, som den stolt afleverer. Det er samarbejde på højt niveau mellem hund og menneske. Det er oplevelse af en sådan art, at det kun gives i selskab med de bedste hunde. Hvis det er nostalgi, vil jeg gerne mange år endnu holde mig til det no-stalgiske.

Ami havde stand ude på stubben, Applaus sekunderede. – Avance! Høns kom på vingerne. En stærk flok, der hurtig var i fart. Skud bragede. Høns fløj videre, og høns faldt til jorden. Hjernen prøvede at holde styr på det hele, og så ro. – Apport!. Få øjeblikke efter stod vi med dagens første høns, som kunne hænges i galgerne. Bertel fik en og Thomas to. Hundene blev

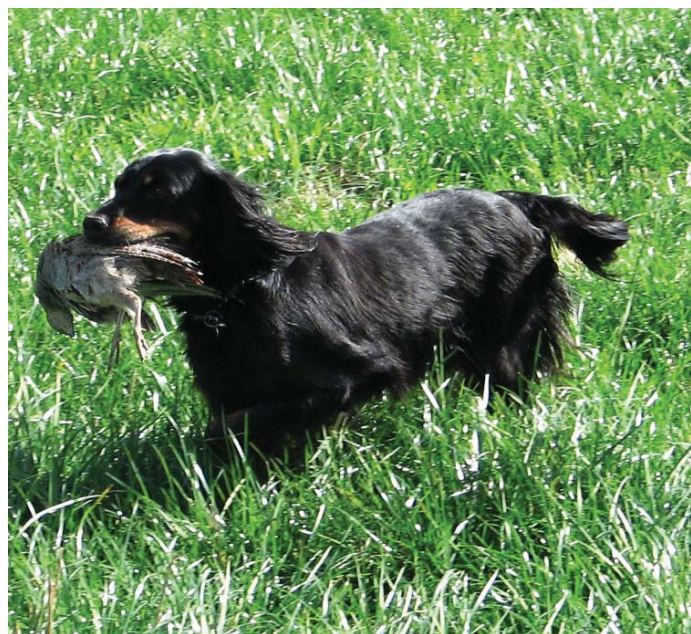
klippet og fik ros.

Nogle af hønsene var blot fløjet over i kanten af kartoflerne, så vi valgte at tage denne chance med det samme. Ami fandt dem hurtigt, Thomas fulgte med, og så havde vi endnu en høne på tasken. Det var en begyndelse også bedre end ventet, og det var en begyndelse, som satte niveauet for re-sten af dagen. Hvem vil nøjes med det næstbedste.

Kristian ville gerne give Ami en pause, så vi byttede hende ud med Abba, som bestemt ikke havde fået mindre energi af at se på de to andre. I et kolossalt tempo nærmest fløj hun over stubben, og det var måske godt, der ikke var flere fugle på marken, for jeg er ikke så sikker på at hun ville kunne have klaret dem de første minutter, hvor hun var mere vilddyr end kultiveret sportshund. Langt ude for enden af kartoflerne lettede en mindre flok og fløj ind over heden. Den lå åbenbart let, for der var ingen hunde i nærheden.

Vi kaldte hundene ind og trak ned under vinden for at få de bedste forhold i heden. Det er ikke enhver hund, som kan jage i hede. Her er ingen faste grænser for søget, og bakkeknolde og små sænkninger får vinden til at svinge og dreje på de mærkeligste måder. Her kommer hunden med de naturlige instinkter og et naturligt søg til sin ret. Her gælder det om at finde vinden, lægge sig på den og bruge den rigtigt i forhold til terrænets beskaffenhed. Her kommer den i mere end en forstand ”store” hund til sin ret, her har den middelmådige ikke en chance. Applaus og Abba kunne. Man kunne virkelig se, hvordan de nød at jage under mere frie forhold. De jubede over hede-bakkerne, søgte lang ud, blev borte i lyngen, fandt vinden og kom susende tilbage for blot at fortsætte i den modsatte retning. Det var næsten som at gå i højfjeldet.

Abba gik på tværs langt ude. Hun gik bag om en fyrbusk og kom ikke til syne igen. Vi gik ud mod busken, Kristian og jeg. Der var langt, men hun var, hvor vi regnede med. Et stykke bag busken stod hun halvt skjult i den endnu blomstrende lyng. Hun fik lov til at gå frem, slog et slag ned under vind og røg så lige ned i en lyngtot og vippede en enkelt høne ud af den. Hun satte sig prompte. Kristian skød, nogle enkelte fjer drev i den lette vind. – Apport!, og så havde Abba også bragt fugl på tasken. I kanten af heden fandt vi yderligere et par fugle, og så var det ned gennem den store kartoffelmark, inden vi ville slutte med brakken før madpakkerne kaldte.

Nu går det ikke udelukkende ud på at skyde fugl. Der skal også være tid til, at vi kan have det rart med hinanden. Der skal snakkes. Verdenssituationen skal ordnes. Vildtbestandene, høns og hunde diskuteres, og hundene har godt af at slappe lidt af, når de har jaget en times tid. Hønsjagt er også hyggeligt, man tager det roligt, man har god tid. Måske ligger der noget af grunden til jagtformens tilbagegang. Moderne mennesker og specielt unge mennesker har ikke god tid.

Nå alt får en ende. Vi kunne diskutere videre over madpakkerne, så Ulrik sendte Applaus i søg igen. Ned gennem kartoflerne, hvor vi løb på en lidt større flok, der gav tre fugle og et par meget vanskeligt apportering, fordi skydefærdigheden ikke var helt til UG. En lille agerhøne i en stor kartoffelmark er ikke altid den letteste opgave for hunden. Den kan løbe hurtigt på langs af rækkerne, og der skal somme tider en virkelig rutineret og glad apportør til for at løse opgaven. Vore hunde havde ganske vidst papirer på, at de kunne apportere, men det er ingen garanti for, at det altid går på jagt. Der er vitterlig forskel på en død due og en spillevende agerhøne.

Enkelte fugle gik i brakmarken, som vi skulle igennem for at komme frem til frokostpausen, og da vi nåede så langt, havde vi 11 høns i galgerne. En virkelig god formiddag.

Madpakke frem, øller fra en køletaske og keramikdunken med hededrammen. Hundene slappede af oven på en lang formiddag, hvor vi på grund af sommertiden havde skubbet frokosten til mellem et og halv to. Vi ville gerne undgå at jage lige i middagsstunden, specielt da vejret nu var klaret op og var blevet, som hønsjagtvejr skal være ifølge Blicher og Boganis. Det skulle senere vise sig, at vi ikke havde skubbet pausen langt nok.

I det skønne vejr valgte vi at sætte os under åben himmel med den læ, som brændet i den gamle staklade kunne give. Et stykke med sild gled ned sammen med drammen, øllet skyllede halsen, stemmebåndene løsnedes igen om høns, hunde og terræner iblandet en munter anekdote fra det virkelige liv.

Vi diskuterede selvfølgelig også jagt og udsætning. Er det rigtig jagt eller blot et surrogat? Det afhænger selvfølgelig altid af øjnene, som ser, men hvor er forskellen på at vide, at terrænet normalt indeholder fem flokke, er holder til der og der, eller at der er udsat fem flokke, som normalt opholder sig...Hvor er forskellen for hunden, hvis den skal finde, stå samt sætte og rejse fuglen, og hvor er forskellen for jægeren, hvis blot hønen er velflyvende og fuglenes adfærd er meget lig de vilde? Vi fandt det svært at blive foragede, men var enige om, at vi gerne ville have flere vilde høns, men at det også var svært at få bl. a. fordi vore muligheder for at gøre noget ved rovvildtet var alt for ringe. På den måde bider den gale udvikling måske sig selv lidt i halen, fordi udsætning mange steder bliver eneste mulighed, når ræve, krager og skader har taget deres del.

Agerhøns fouragerer morgen og formiddag. Så forholder de sig forholdsvis roligt nogle timer over middag for så igen at fouragere resten af eftermiddagen. Derfor kan det sjældent betale sig at jage i de første eftermiddagstimer. Hønsene afgiver kun lidt fært, og på dage som denne finder de ikke så sjældent et rigtig lunt sted, hvor solen bager og luftstrømningerne derfor stiger til vejrs. Det giver dårlige jagtmuligheder med stor chance for stødning, hvis hundene over hovedet kan hitte hønsene.

Så vi trak den så længe vi kunne, og skiftede så terræn også med stub og kartofler, men hvor læhegnene var mere dominerende. Det er lidt vanskeligere at jage på et sådant terræn, fordi hønsene specielt den del af dem, der udsatte, gerne bruger hegnene som tilflugtssted, når de er jaget op. De er jo om man

så må sige vænnet til træer fra barnsben af i farmen.

Var formiddagen sluttet godt, så begyndte eftermiddagen skidt. Intet ville lykkes den første time. På stubben stødte de fuglene, og i kartoflerne blev det til mange tomme stand, uden at vi fik fugle på vingerne. Det blev kun til to, så vi besluttede os ganske enkelt for at holde en pause, fandt skyggen og den sidste rest termokaffe, og det var en god beslutning.

Da vi tog fat igen på sidste omgang, gik alt igen som smurt. Vi fik spredt et par flokke, og arbejdede med dem i kartoflerne og ved de levende hegn, hvor flere af dem havde søgt tilflugt. Det gav mange fine situationer med stand og sekundering, og Applaus havde et par fabelagtige og lynhurtige apportering. Kraftfuldt, sikkert og åbenlys apportglæde.

En enkelt høne havde kastet sig i det lange græs ved et lille markskel. Abba blev sendt ned under vinden, tempoet op, skønt det var sidst på dagen. Som om der var tryk på en knap, snurrede hun rundt, stod et øjeblik og trak så ind i græsset. Vi gik op til hende. Hun var næsten helt skjult af græsset, men det var tydeligt, at hun var helt klar over, hvor hun havde fuglen. Bertel gik om bag ved hende, og da han var helt klar, fik Abba lov til at gå frem. Hun rykkede behersket, og hønen pilede ud af det beskyttende græs. I samme øjeblik, der var øjenkontakt, speedede hunden op i et rasende tempo for på få meter at bringe fuglen i luften. Denne var næppe en halv meter over stubbene, før Abba var klappet ned i dækstilling. Bertel kastede geværet til skulderen. Et enkelt skud og en simpel apportering afsluttede dagen på fineste vis.

Trætte og mæt af oplevelser kobledede vi hundene. Vi havde haft en fin dag. Vi havde haft en dag ud over det sædvanlige. Vi havde haft et pænt stykke over 60 høns på vingerne. Vi havde fået 19 efter 19 gode situationer, og vi havde fået alle de høns, vi havde skudt på, med os hjem. Det var en dag, som vi vil blive ved med at huske og tage frem, når snakken falder på hønsjagt ikke mindst Kristi-an, der havde den tilfredsstillende konstatering, at hans opdræt duede. Det var jagthunde, når jagt-hunde er bedst.

